

Niet zomaar wol

Bij de Herders van Balloo in het Drentse Aa en Hunze worden Drentse heideschapeen ingezet voor heidebeheer. Maar daar blijft het niet bij. Deze herders vinden het belangrijk om iets moois te doen met alles wat het schaap geeft. Ze hebben ontdekt dat naast prachtige vleesproducten dit schaap ook bijzondere wol geeft. In dit artikel een beeld van wat de wol zo speciaal maakt, wat er gebeurt er met de wol tussen schaap en trui, welke toepassingen er nog meer zijn en wie er zoal betrokken zijn bij de verwerking van de wol.

Bij het wolatelier van de Herders van Balloo zijn ze overtuigd van de kracht en schoonheid van de wol van het Drents heideschaap. De wol heeft een bepaalde ruigheid en robuustheid die de wol erg speciaal maken. Door de kleurvariëteiten in de kudde zijn er ook veel verschillende tinten wol en garens.

Daarom is geen artikel gemaakt van deze wol hetzelfde. 'Als het voedsel was, was het een delicatessé', zegt Jenny de Graaf, die samen met haar man Jan sinds drie jaar actief is in het wolatelier.

Van ruwe wol naar garen

Ieder jaar in juni organiseren de Herders van Balloo een wolfeest. De schapeen worden geschoren door een vakman; per

Designstoelen 'Flock of chairs'

schaap levert dat ongeveer twee kilo wol op. De ruwe wol wordt na het sorteren eerst gekaard. Met een soort kam en borstel wordt ervoor gezorgd dat de wolvezels in één richting komen te liggen.

Door het spinnen wordt vervolgens één draad gevormd, en bij het twijnen kunnen meerdere draden om elkaar worden gedraaid. Zo is het mogelijk om twee draden wol van verschillende kleuren in elkaar te draaien tot één draad. Zo nu en dan wordt een garen gekleurd door het in een bad met fluitenkruid te leggen.

Vachten van Drents heideschaap

oer-hollandse erfieren op hun best

Groeiende populariteit

Bij de Herders van Balloo merken ze dat er steeds meer belangstelling is voor de unieke wol van het Drents heideschaap. Een deel van de wol gaat naar Denemarken om daar mechanisch gesponnen te worden.

Een ander deel gaat naar breigoedatelier Cousy in België, waar ze werken met een speciale techniek die tussen weven en breien inzit. En er blijft een deel in Nederland om door lokale vrijwilligers en breisters omgevormd te worden tot bijzondere eindproducten.

In de loop van de tijd heeft zich zo een

Garens

zeer diverse groep gevormd die betrokken is bij de verwerking van de wol. Jan de Graaf maakt bijvoorbeeld ontwerpen voor kledingstukken, met als inspiratie oude Urker visserssteken. Jenny de Graaf breidt ontwerpen. En binnenkort gaat er een groep van zeven breisters aan de slag om woonkussens en plaids te maken. De artikelen en garens zijn verkrijgbaar in het wolatelier op woensdag en op zaterdag. Op deze dagen wordt er ook advies gegeven en zijn er workshops over wol, breien en vilten.

Om de wolverwerking verder te professionaliseren zijn de Herders van Balloo aangesloten bij een praktijknetwerk. Houders van Drentse heideschappen in de regio werken in dit netwerk samen met deskundigen om kennis te bundelen en te verspreiden, collecties uit te breiden en aansluiting te vinden bij de wereldmarkt. Want de populariteit van de wol gaat over de landgrenzen heen.

Kunst ontmoet wol

De Herders van Balloo werken regelmatig samen met kunstenaars, meubelmakers en designers.

Jenny de Graaf breidt een trui met een visserspatroon

Zo heeft meubelontwerper Melle Koot in het project 'Flock of Chairs' in samenwerking met Elise Klinkert stoelen ontworpen

die van lokale materialen gemaakt zijn en de vacht van het Drents heideschaap. Iedere stoel is uniek omdat er wol is gebruikt van verschillende kleuren, lengtes en structuur. Net zoals ieder schaap in de kudde uniek is.

De prachtige omgeving van Balloo inspireerde kunstenaar Cora Jongsma tot het vilten van een landschapskaart van het Balloërveld met wol van het Drentse heideschaap. Voor herderin Marianne Duinkerken is het uitgangspunt bij dit soort projecten om kunst met traditionele producten te combineren. Zo vindt een oude toepassing zijn weg in een moderne omgeving.

Werkt u ook met wol van een zeldzaam schapenras en heeft u een leuk idee voor een project op het gebied van wol van zeldzame schapenrassen, laat het de SZH weten. Dan kunnen wij in kaart brengen wat er speelt en mensen die een project willen starten met elkaar in contact brengen of aandacht besteden aan dit soort initiatieven op de website.

Meer weten over de Herders van Balloo? Zie www.herdersvanballoo.nl of bezoek hun wolfeest in juni. ●

Werken met wol in Twente

Vanouds werd het Drents heideschaap ook gehouden in Twente. Mieke Boode, herderin van Schaapskudde Twente, verzorgt er workshops over de wol van dit ras en over wat er moet gebeuren voor ermee gewerkt kan worden. Daarna worden de deelnemers op weg geholpen om zelf vilten producten te maken zoals hoeden en tassen. Viltworkshops zijn er

ook in de vorm van een kinderfeestje. Dan worden er kralen, armbanden, of Engelse drop gevilt. Bij dat alles horen de verhalen over het dier dat de wol levert, het Drents Heideschaap van vroeger en nu, de heide, het landschap, de herder en de honden.

Deze zomer gaat Mieke verhuizen naar een watermolen uit 1711 in Mander. Een

locatie met een verhaal en met mogelijkheden de workshops uit breiden. Mieke werkt ook mee aan een viltproject in een Roemeens dorp. Daar leren de bewoners spinnen en werken met dunne vilttechnieken waarmee ze lampenkappen of kussens kunnen maken.

Meer weten? Houd www.schaapskudde-twente.nl in de gaten.